

Det juridiske fakultet

Nordisk Institutt for Sjørett

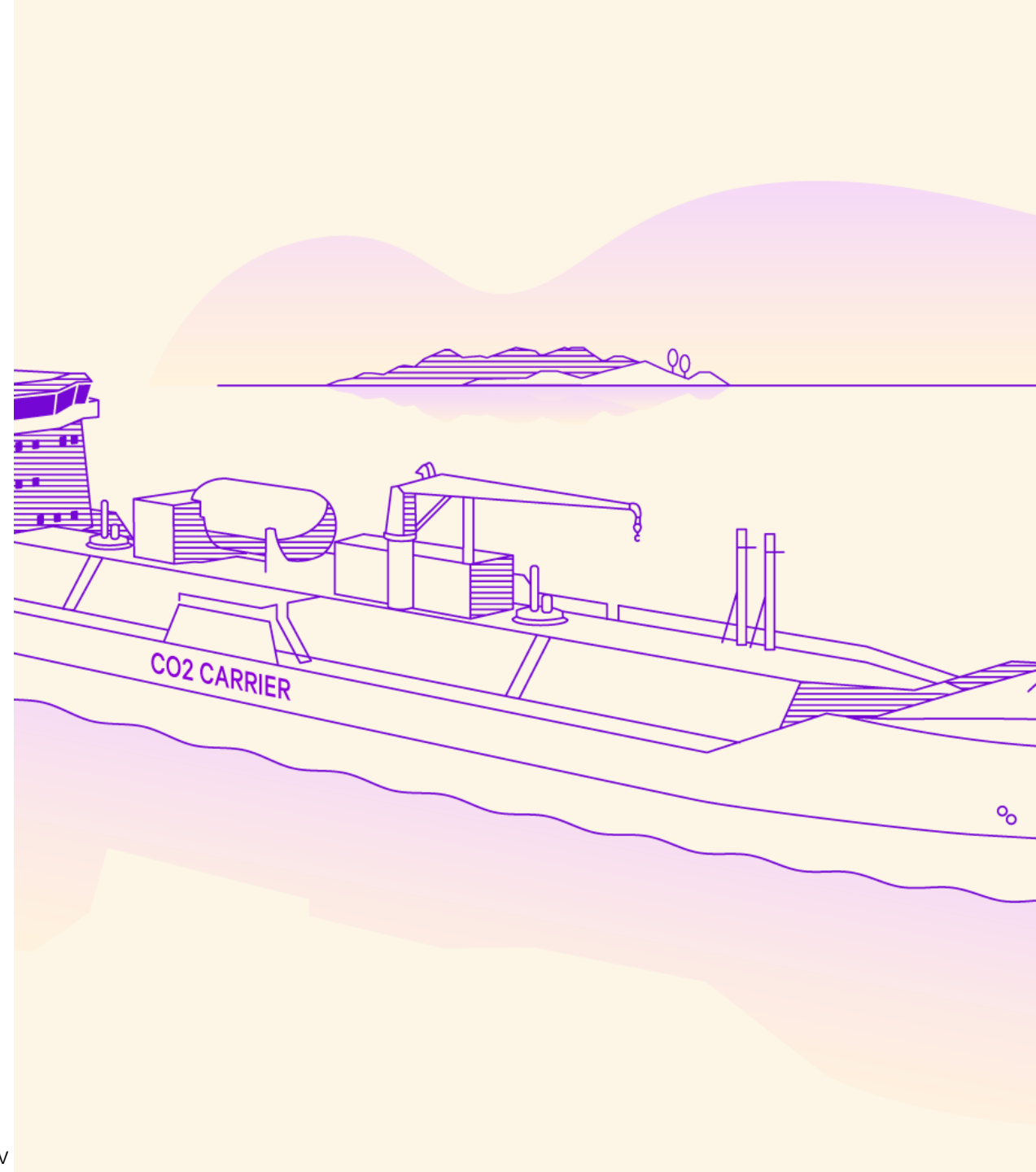
Implementeringen av det rettslige rammeverket for grensekryssende transport av CO₂ på skip

Johanne Archer
Vitenskapelig Assistent

Bergen, onsdag 6. desember 2023

UNIVERSITETET
I OSLO

Kort om prosjektet

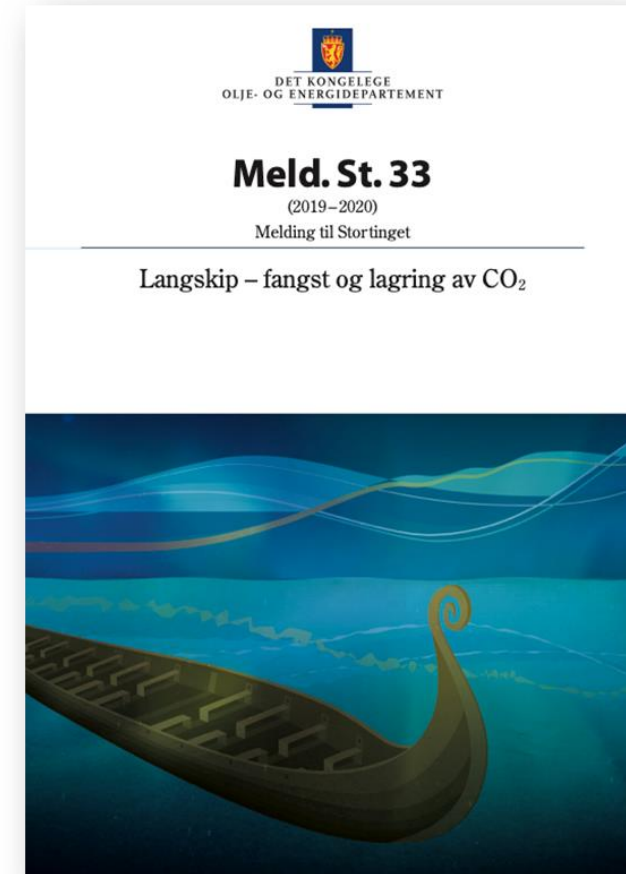
- Full tittel: *CO₂ storage research and cross-border synergies, southern Norwegian North Sea*
- Styrker UiOs posisjon som et ledende universitet innen CCS
- Forsker på hvilke juridiske virkemidler som kan tilrettelegge for at industrien tar CCS-teknologien på tvers av grenser
- Prosjektet er i samarbeid med institutt for Geofag v/Universitetet i Oslo

Bilde: UiO

Bakgrunnen for prosjektet

- **Langskip:** Regjeringens fullskala CO₂-håndteringsprosjekt
- Transport- og lagringsdelen av prosjektet heter **Northern Lights**
 - Dette er et delprosjekt bestående av Equinor, Shell og Total Energies
- Min oppgave: Gjennomgå folkeretten for å se hvordan regelverket legger til rette for grensekryssende transport av CO₂

Det rettslige rammeverket

- Den mest fremtredende formen for internasjonal forurensning er dumping i havet
- Bredt spekter av regler som forsøker å begrense og forby dumping
 - UNCLOS artikkel 210: “prevent, reduce and control pollution of the marine environment by dumping”
- Londonkonvensjonen og Londonprotokollen er dedikert til begrenning av og forbud mot dumping
- OSPAR-konvensjonen reiser også spørsmål om dumping til havs
- Diskusjon blant partene i Londonprotokollen og OSPAR-konvensjonen om lagring av CO₂ er dumping og om det bør tillates
 - Begge konvensjonene har gått inn for å tillatte CCS

Bilde: National Geographic

Da er vel problemet løst, eller?

Da er vel problemet løst, eller?
Nei, ikke helt enda....

Tre elementer ved det rettslige rammeverket som fremdeles må belyses for å tillate grensekryssende transport av CO₂:

1. Endringen av artikkel 6 i Londonprotokollen og dens midlertidige anvendelse
2. Status for CO₂ under den kommende konvensjonen om farlige og skadelige stoffer (HNS-konvensjonen)
3. Integrering av skipstransport av CO₂ i EUs kvotehandelssystem

Tre elementer ved det rettslige rammeverket som fremdeles må belyses for å tillate grensekryssende transport av CO₂:

1. Endringen av artikkel 6 i Londonprotokollen og dens midlertidige anvendelse
2. Status for CO₂ under den kommende konvensjonen om farlige og skadelige stoffer (HNS-konvensjonen)
3. Integrering av skipstransport av CO₂ i EUs kvotehandelssystem

Endringen av Londonprotokollen artikkel 6

- Endringen av Londonprotokollen gjaldt ikke artikkel 6
- Artikkel 6: “Contracting parties shall not allow the export of wastes or other matter to other countries for dumping or incineration at sea”
- Et dumpingregime er ikke særlig mye verdt hvis partene kan omgå det
- Kontraktspartene var gjennom en lang møterekke for å komme frem til en løsning på artikkel 6-spørsmålet

Bilde: IMO

Endringen av Londonprotokollen artikkel 6

- Endringen av Londonprotokollen gjaldt ikke artikkel 6
- Artikkel 6: “**Contracting parties shall not allow the export of wastes or other matter to other countries for dumping or incineration at sea**”
- Et dumpingregime er ikke særlig mye verdt hvis partene kan omgå det
- Kontraktspartene var gjennom en lang møterekke for å komme frem til en løsning på artikkel 6-spørsmålet

Bilde: IMO

Alternativer for å håndtere artikkel 6

1. Vedta en tolkningsresolusjon
2. Endre ordlyden i artikkel 6 (midlertidig anvendelse av 2009-endringen)
3. Etterfølgende avtale gjennom en tilleggstraktat
4. Endring av driften av relevante aspekter av Londonprotokollen mellom to eller flere avtaleparter
5. Suspensjon av driften av relevante aspekter av Londonprotokollen mellom to eller flere avtaleparter
6. Gjennomføring av CCS gjennom ikke-kontraherende parter

Endringen av Londonprotokollen artikkel 6

- Endre ordlyden i artikkel 6 vs. vedta en tolkningsresolusjon
- Etter fire møter ferdigstilte kontraktspartene Resolution LP.3
 - Endrer ordlyden i artikkel 6 til å tillate eksport av CO₂
- 2/3 av kontraktspartene må vedta endringen for at den skal tre i kraft
 - I dag (6. desember 2023) er det kun 7 parter som har ratifisert endringen
 - Mangler fremdeles 28 ratifiseringer

Bilde: IMO

Endringen av Londonprotokollen artikkel 6

- I 2019 fremmet Norge og Nederland forslag om midlertidig anvendelse av 2009-endringen → Resolution LP.5
- Endringen gjør at det er tillatt å frakte CO₂ fra et land til et annet
- Dette krever litt arbeid
 - Partene må gi formell erklæring til IMO
 - Deretter inngå bilaterale avtaler
 - Eller; partene kan ha implementert CCS-direktivet og ETS-direktivet

Bilde: IMO

Er dette den beste løsningen?

Er dette den beste løsningen?
Rent praktisk ja, men ikke rent juridisk

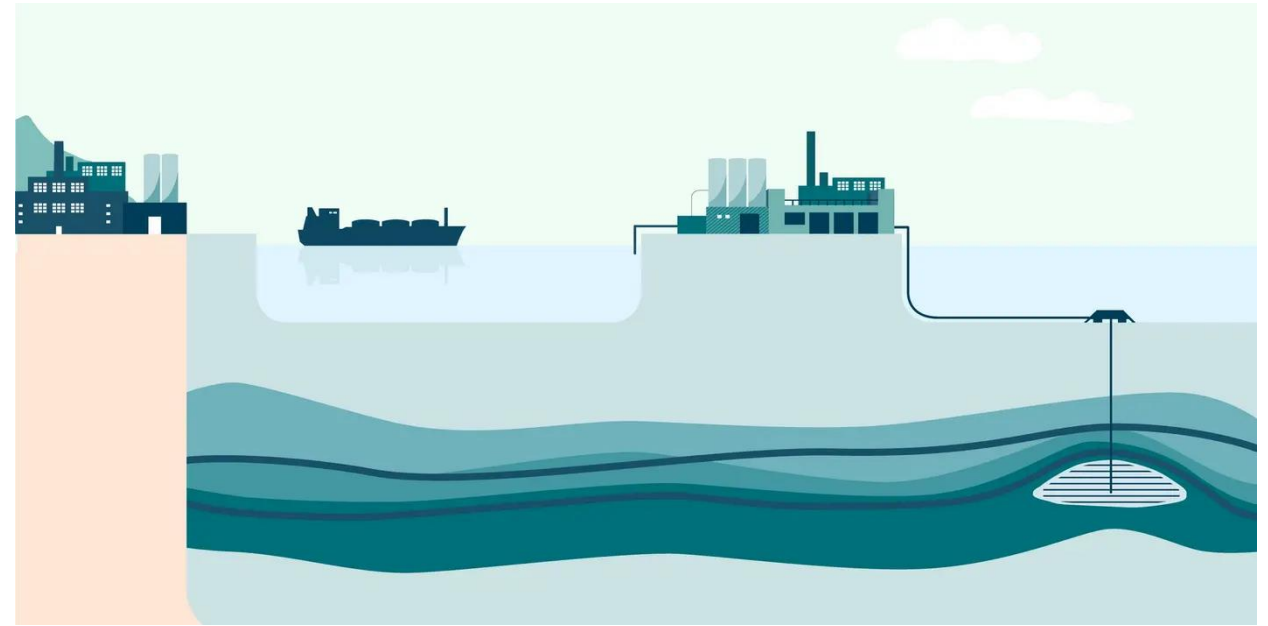
Tolkningsresolusjon som alternativ

Rent juridisk burde en tolkningsresolusjon blitt vedtatt. To grunner til dette:

1. Denne løsningen er ikke en metode for å overvinne artikkel 6-hindringen; snarere er det en presisering av at det faktisk ikke er noen hindring. Artikkel 6 er ikke uforenlig med CO₂-eksport, men gjelder rett og slett ikke for den
2. En tolkningsresolusjon angir hvordan en traktat skal forstås i den form den er. Det vil si at det ikke er en endring av selve protokollen. Dette utelukker argumenter basert på gjensidig avhengighet av forpliktelser.

CCS under Londonprotokollen i dag

- Det internasjonale samfunnets svar på artikkel 6-spørsmålet er ikke det mest passende (etter min mening)
- Løsningen tillater likevel en avtale om grensekryssende transport av CO₂
- Ett skritt nærmere et fullskala CO₂-håndteringsprosjekt

Bilde: Equinor

Takk for meg!